

Name : Attia Artaf.
Subject : Punjabi

سوال نمبر 1: بابا فرید گنج شکرؒ نے اخلاقیات نوں انسانی
جیون دی کئی قرار دتا اے۔ کھل کے بیان کرو؟

1

تعارف :-

بابا فرید گنج شکرؒ دا اصل ناں "مسعود"
سے آپؒ بابا فرید گنج شکرؒ دا ناں ٹال مشہور ہوئے۔
آپؒ دا کھل اک فزبی خاندان تال اے۔ آپؒ
د والد دا ناں بابا سلطان اے۔ آپؒ دی والدہ
دا ناں بی بی کریم اے۔ بابا فریدؒ سلطان دے بیٹے
اک بندہ کو سوال وج پیدا ہوئے۔ آپؒ نے تفسیر
فقہ، ترجمہ قرآن پاک، حدیث دی کجلم حاصل کئی۔
اک دن آپؒ مولانا منہاج الدین دے درس وج
نفع پڑھ رہے سن تے حضرت قوام مجتہد، کسریف
آئے۔ آپؒ توں  پوچھا کہ کیا پڑھ رہے
ہوئے بابا فریدؒ نے جواب دتا کہ "نفع" تے ایمان
ن پوچھا کہ ایہ پٹھانوں کجھ نفع وی دیوے گی۔ تے
بابا فریدؒ نے ایمان توں تکیا تے سمجھ گئے۔ آپؒ نے فرمایا
منیوں اسی تو سیر سکوں تہاڑی دان توں "نفع"
ملے گا۔ تے آپؒ دے مرید ہوئے۔ بابا فریدؒ اک
صوفی تے باغل بزرگ سن تے ایمان اخلاقیات نوں
انسانی جیون دی کئی قرار دتا۔

2. بابا فرید دیاں کتاباں :-
بابا فرید دیاں کتاباں

درج ذیل ہیں

اسرار انبیاء

راحت القلوب

فوائد السالکین

(i)

(ii)

(iii)

3. بابا فرید دی اخلاقیات بارے شلوک :-

بابا فرید

دی شاعری دا موضوع اخلاقیات اے۔ جنہوں اہل

نے اپنی شلوکاں راس لوکاں تک پہنچایا اے۔ شلوک

دو یا دو توں و دھو دھو دھو دی اک ایسی نظم

ہوندی اے جس توں کسے اللہ دا بندہ (اللہ نوں)

نے لکھا ہونے۔ یہ شلوک وحی موضوع دی کوئی

قدر نہیں ہوندی۔

4. بابا فرید دی شاعری دا ماحز :-

ع اہل شیخ فرید شکر گنج عارف اہل ولایت
ہک ہک سخن زبان اویدی دا رہبر راہ ہدایت

بابا فرید دی شاعری دا ماحز لوکاں دی اصلاح

کرتا اے۔ لوکاں دی اخلاقیات توں بہتر کرتا اے

انہاں دی توجہ اسلام ول کروانا اے۔ لوکاں دے

دلاں دے رنگ توں دھو کہہ اکی توں اللہ پاک

دی طرف نور دلوانا اے۔ بابا فریدؒ نے اپنی شاعری
 دے ڈرے لوکاں نوں بہت ہے دیاں فلان دساں اے
 ایناں دی اصلاح کیتی اے۔

relate you headings and arguments to the qs statement.

5. تصوف بے بابا فریدؒ

دین دی عملی صورت نوں کھوف
 اکھا جاندا اے۔ حوروں دین وچ افلاکی قدراں دا
 سوال کرتا اے اے اسی وقت بزرگان دین دی توجہ
 لوکاں دی افلاکی قدراں نوں پھینک کر دل سے جو لانا
 اے۔ تصوف توں مراد اے کہ نفس دی پاکیزگی،
 اندر کے باہر کی صفائی، ظاہر کے باہر کی اصلاح
 یعنی اے اے دل عِز اللہ تو یا اے سے جاندا اے۔
 بابا فریدؒ نے باعمل صوفی
 بزرگ سن ہے آپؒ نے اخلاقیات بارے بہت دس
 دتا اے۔ آپؒ نے دنیا دی جڑاں تو عمارتی اے
 دین تو مٹان والی چیزاں سمجھ لانا

فریدؒ کہندے، شکر، نوازش، ماکھیوں ماحجاد و دھ
 سے وستوں مٹھیاں رب نہ بچیں تڑھ

بابا فریدؒ مزید فرماتے ہیں کہ آخرت وچ
 ایسے اک چیز دا حساب ہوئے گا۔

فریدؒ روٹی پیری کاٹھ دی لاون میرا بھگے
 جنہاں کھادی چھوڑی گئے سپن گدکو

6. مرشد دا ذکر:-

آهوف وجہ مرشد دا بڑا خاص مقام

۱۔ پنجابی صوفیانہ شاعری وجہ مرشد دا ذکر بڑی

حقیقت نال کیتا گیا اے۔ مرشد اپنے مریدین نوں

اکثر بارے دس کہ اپنی دل وجہ اکثر دی

فکر پیدا کرد پڑی۔ مگر ان پاک وجہ وی

ایا اے کہ "اے ایمان والو! میری ذات

نوں راہ بہن لئی وسیلہ (مرشد) تلاش کرو۔"

مرشد اوکے نوں صحت لیا چاہتا اے جس کوون کوئی

مکرم دی شے علی سکے۔

و۔ کج نہ کج، کج نہ سمجھ دنیا کجی بھلا

سائیں میرا چنگا کیتا، پس تان بھنی دجلا

7. واحد الوجود:-

بابا فریدؒ وی ابن عربیؒ دے نظریہ

واحد الوجود دے حق والے سن۔ آپؒ دی شاعری

وجہ وی واحد الوجود دے حتمی نظریہ آندی اے۔

اسی نظریہ دے مطابق ساری کائنات اللہ تعالیٰ

دے وجود نوں پیدا سوئی۔ رب سوئے نے اپنے آپ

نوں مختلف صفات وجہ ظاہر کیا۔

و۔ فرید خلق خلق مس، خلق وئے رب مانہ

مذاکس نوں آئیے، جان تیس بن کوئی نانہ

8. عشق حقیقی:-

عشق لاک پاک فدیہ اے۔ محبت جیروا

خود فریادی ہے نفس پرستی توں پاک سوئے ہے عشقِ را
 دارِ حاصلِ کردی ہے الہدیٰ سب نالوں اعلیٰ
 شکرِ ربِ نالِ عشقِ ہے توں عشقِ حقیقی کہیا
 حانزا ہے اوصاف کے بڑے والا شخصِ برائیاں
 برائیاں توں پاک سوئے ہے شکرِ حاکمِ اک مقام تک
 سید علی محمد ۲۱

فرید ہے توں عقلِ لطیف مائے لکھ نہ لکھی
 اپنے گریبان میں سرِ پیواں کرتا ویکو

۹۔ خود و تکبردی تنہا:

بایا فرید ہے اپنی شاعری
 وجہِ اخلاقیات توں بہتر کون لئی عاجزی کے انکساری
 دا ذکر کیا ہے اخلاقیات دا سہ توں وڈا
 اہول ہے کہ انسان اپنی کمزوری، تنگدستی توں ضم
 کر دے۔

فرید امن میدان کر ٹوٹے بیٹے لا
 آگ مول نہ کوئی دوزخ سہی بھا

۱۰۔ دنیا دی بے ثباتی:

بایا فرید ہے اپنی شاعری وجہ
 دنیا دی عارضی بودن دا اشارہ دی کیا ہے
 دنیا عارضی ہے آفریں اسی کوڑیا وڈیا عمارتیاں
 بکھریاں لیرا ہے آفرتِ دل توجہ ہی نہیں
 دینا

۵۔ فریدا کوٹھ منڈپ، ہارڈیاں، اسار بندھوئی گئے
کوٹھ، لاد، لاک گوری اکٹھے۔

۵۔ فریدا کوٹھ منڈپ، ہارڈیاں، ایت نہ لائی جیت
مٹی پٹی اتالویں، کوٹی نہ یوسی مت

11۔ اکھرت دی فکر:-

مسلمان یوں رہے تھے ساڈا اے
ایمان آ نفیس اے کم اے دنیا عارہی آ قال اے
انسان دنیا وج جو کجھ وی کردا اے۔ اکی دا
اکھرت وج صباب لیا جاوے گا۔ جھڑا سبنا اکھری
دی فکر نہیں کردا۔ اپنی زندگی بھر کماں وج مصالح
کرندا اے۔

۵۔ فریدا چار گواہیاں پڑھتے، چار گواہیاں
لیکھا رب منگھیا، توں آ یوں کھڑے

12۔ رب دی یاد:-

اللہ پاک نے انسان توں اپنی عبارت آ
ذکر کرن لئی پیدا کیتا۔ پر انسان دنیا آ اے دنیا
وج مگن ہو گیا۔ آ اپنے رب توں بھلا بیٹھا۔ مابا
فریاد اپنی سلوکیاں وج فرماندہ پیش کہ اللہ پاک آ
اپنے بندیاں توں سب مال تعلق نہیں توڑ جا۔ اللہ
پاک مسلسل اپنے انعامات انسانان آکے کردا جائے
اے۔ رب دی یاد توں غافل بندہ دین دار دنیا
اے نہ دنیا دار۔

ڪوڪ فريدا ڪوڪ جي پوءِ راکھا جوار
جب لڳ ڏاڏا نه ٿيڻ تي ڪوڪ پٽار

۱۳. قناعت دادرڪي

بابا فرید ۽ سماجي برائين داسب
معاشرہ روح قناعت، صبر ۽ حوصلہ نه پونا دسيان۔
۲ ايمہ شيوا اختيار ڪرڻا جاون ۽ معاشرہ روح حرفن دالان
فتم شيوا و۔ جس ۽ طع ورگيان بھاريان ايني
موت آپ مر جاون ٿيا۔

۽ رڪھي سگھي گھاري ڪھڙا پاني پي
ديکھ پراڻي چوپڙي، نه تر سائين جي

۱۴. نماز دي اھميت

بابا فرید اسلامي تعليمات ۽ سچي
نال عمل ڪرد ۽ حويان نون وي اکن دا دري دينہ
سن۔ آپ باقاعدي نال ھيئن باجماعت نماز پڙھڻ سن۔
نماز دين داشون ۱۔ نماز ٻر ڪمان تو روڪي ۱۔
بابا فرید شلوك ۽ ح فرماندائين

۽ اڪھ فرید استاجارو د مسي
تو ستار بجاگدا ٿين ڏھڻا نل پریت

۽ اڪھ فرید اوهنوساج ٻج نماز گزار
جو سر سائين نه ٿي سو سر کپ تار

15. برداشتِ حسنِ سلوک :-

بابا فریدؒ بہ سلوک دا بدلہ لین
دی بجائے حسنِ سلوک نال پیش آن دا کنیڈا شہ
برتاوا بدلہ لین نال انسان جو یہ وقوف تے جاہل اکھوڑا
اے۔ قرآن اکھدا اے جیال نال جت ہر دور ہر دور
ستون دورہ ای سلام کرے اپنی راہ

16. فلسفہ حیات :-

بابا فریدؒ نے عمل عالمان وانگلوں میں
سین آپؒ ہولکان رہا۔ دکھ درد تون سمجھد میں آ آپؒ
نہ اپنی شلوکان وجہ اس دا فلسفہ وی بیان کیا اے۔
بابا فریدؒ فرماتے ہیں کہ جیوں تک انسان باقی ہولکان رہا
دکھ درد میں رکھدا اوروں تک اود سب کور تون ہی
مشکلات وجہ دیکھدا اے۔

ع۔ فرید میں جانا دکھ کھ کھ دکھ سبھی میں
اچھے چڑھ تے دیکھا تے کھر گھر ایسا اگ

17. نیک عملان دی نیک جزا :-

انسان دنیا وجہ تو کچھ وی
کرے اے اس دی جزا سزا اکی تون اکھڑی وجہ عہ
گی۔ نیک عملان دی نیک جزا ملے گی تے بہ عملان دی
سزا ملے گی۔ بابا فریدؒ نے اپنی شلوکان راس ہولکان
تون نیک عمل کرنا دا دیکھ وی دتا اے۔

18. راہی برضا :-

اللہ پاک جی حال وجہ وی رکھے انسان

توں فوٹی تے راہی میرنا وینہ جاسیڑا اے۔ اہم راہی وقت
 فکریں اے دیوں انسان دا دل وچوں (الج) خد و غم
 فم سو جاوے گا۔ بابا فرید دا لوکاں توں راہی برقرارین
 دا درمی دیندا ہن۔

اکہ سواریں میں مایہ، عین ملیاں سگوں یوہ
 فریدا جے توں ہرا یوہیں سبھ جگ تیرا یوہ

19 زبان و بیان :-

بابا فریدؒ دی شلوکاں وچ بولی جان
 والی اور پنجابی زبان اے جیڑی انا توں اکھ سو سال
 پہلے بولی جاندی سی۔ آپؒ دا اسلوب بیان ایساں
 سادہ اے کہ دل وچوں نکلی نکل دل آئے اتر کر جی اے۔
 اسی وجہ توں اسی وقت دالے دھرد دھردیوں وال شلوکل
 نال مسلمان یوہ۔

improve the relevance of your arguments and content.

20 مکرر کل :-

بابا فریدؒ دی شاعری ہر طرف اعلیٰ
 شاعری اے بلکہ اخلاقیات دا اعلیٰ درجہ اے۔
 آپؒ دی شاعری سن کے روحانی لذت محسوس ہوندی
 اے۔ بابا فریدؒ دی شاعری وچ بلیغ دا نال نال
 جیڑیاں میں دیان گلان لکھا گیاں ہن۔ اوہناں اُچے
 ج کر دیوں ہا۔ جیہاں عمل مکرر ہوتا ہے تیرے واقعہ
 تیرے ہی جائدا اے۔